

Прогноза за основните макроикономически показатели на Република България в периода 2005-2008г. и допускания, при които тя е разработена.

България е малка и силно отворена икономика, което определя до голяма степен зависимостта на основните макроикономически показатели от външни за системата фактори. В настоящата прогноза е залегнала средногодишна средна цена за незабавна доставка на петрола¹ от 46.8 щатски долара за барел, която намалява до 40 долара в края на периода. От друга страна предвид влиянието на високата цена на петрола върху инфлационните очаквания в САЩ, в прогнозата е предвидено повишаване на основните лихви в американската икономика, което ще окаже влияние и върху международните лихвени равнища. Очакванията през 2006г. шестмесечния LIBOR да бъде над 4.1%, като към края на периода на прогнозата да бъде около 4.4%. Предвид ниския растеж и умерената инфлация (близка до целевите нива), които се наблюдават в еврозоната в настоящата прогноза, не се предвижда ЕЦБ да предприеме в краткосрочен план политика за повишаване на лихвените проценти. В следствие на това лихвеният диференциал между САЩ и Европа ще се отвори още малко, което може да доведе до засилване на американската валута. Поради тази причина, в настоящата прогноза е заложено леко повишаване на валутния курс лев/долар до 1.57 в края на периода.

През периода 2005-2008г. ще се запази положителното икономическо развитие на България, което се наблюдава през последните няколко години. Прогнозният растеж на БВП е малко над 5% годишно, като в края на периода предвид присъединяването на България към ЕС се очаква той да достигне 5.5%. Факторите, които обуславят тези растежи, са високите инвестиции в икономиката и нарастването на износа. Очаква се инвестициите да растат с по-бързи темпове от растежа на БВП и делът им към 2008г. да достигне до 24.6% от БВП. Това нарастване ще бъде финансирано главно по линия на вътрешните спестявания, които ще достигнат близо 19% от БВП през 2008г., като разбира се необходимо условие за развитието на такъв сценарий е наличието на стабилна финансова система. Присъединяването на България към ЕС в началото на 2007г. ще се отрази положително на динамиката на инвестициите, като през последните две години. Най-голям принос в растежа на БВП с малко над 4% има крайното

¹ На английски – average petroleum spot price (APSP)

потребление, което през периода има сравнително устойчив темп на нарастване с около 5% годишно. Този растеж ще бъде постигнат главно през реалното увеличение на общия доход в икономиката.

Умереното развитие на Световната икономика и в частност на ЕС през периода 2005-2008г., заедно с увеличаване на конкурентоспособността на българските стоки дава основания да се очаква значителен ръст на износа, който в реално изражение през периода 2005-2008г се очаква да се движи в диапазона 11-12%. Заложеното реално увеличение на вноса на стоки за периода 2005-2008г. се базира главно на предположенията за повишаване на потреблението и запазване на висок ръст на инвестициите в страната. За разглеждания период се очаква търговският дефицит да бъде около 15% от БВП, а дефицитът по текущата сметка леко да намалява до 6% от БВП през 2008г. Разглеждайки текущата сметка през призмата на спестявания и инвестиции, тази тенденция се обосновава на по-бързото нарастване на спестяванията като процент от БВП. В динамиката на дефицита по текущата сметка, присъединяването на България към ЕС има голямо влияние. През 2007г. се очаква голямо нарастване на дела на инвестициите, което няма да бъде компенсирано от нарастване на спестяванията заради бюджетния дефицит от 2%. Поради тази причина през 2007г. дефицитът по текущата сметка ще се повиши рязко до 7.8% от БВП, което в контекста на присъединяването не трябва да изглежда притеснително. През разглеждания период, преките чуждестранни ще финансират 100% от дефицита по текущата сметка.

Високите темпове на икономически растеж през периода са основа за нарастване на заетите с 1-1.5% годишно и респективно за намаляване на безработицата. Към 2008г. очакванията са средногодишната безработица да намалее до 10%. По отношение на средната работна заплата прогнозите са за нарастване в номинално изражение с около 7.5% годишно. През периода 2005-2008г. ръстът на производителността на труда ще изпреварва този на реалната работна заплата, което ще се отрази благоприятно върху конкурентоспособността на българската икономика.

Прогнозите за инфлацията в периода 2005-2008г. са тя да бъде около 3.5-4%. Повисоката с 1-2% инфлация спрямо тази в Евронзоната, се дължи на одобренията от Министерски съвет стъпки за последователно приспособяване на административно регулираните цени и приспособяването на митата и акцизите във връзка с поетите ангажименти от страната при преговорите с ЕС. Предвид очакваното присъединяването

на България към ЕС в началото на 2007г. и кандидатстването и за присъединяване в европейския валутен съюз, съчетано с координираните мерки на БНБ и МФ за изпълнение на критериите на ЕРМII, ще доведат до по-ниски нива на инфлацията през 2008г.

Рискове пред сбъждане на настоящата прогноза идват по линия на външните допускания и тяхното влияние върху платежния баланс. Сред външните рискови фактори могат да се посочат нивото на лихвените проценти, курса евро/долар, както и цените на петрола и на металите на международните пазари. Неблагоприятно развитие на цените и валутните курсове може да влоши допълнително търговския баланс. От друга страна по-рязко покачване на международните лихви ще се отрази негативно върху платежния баланс, както през текущата сметка поради увеличаване на дохода, който ще изтича като лихви, така и върху финансовата сметка, където е възможно да се наблюдава обръщане на финансовите потоци и намаляване на преките чуждестранни инвестиции. Предвид високия дефицит по текущата сметка, един такъв сценарий би поставил икономиката пред сериозно предизвикателство, тъй като ще доведе до намаляване на растежа паричната база, което директно ще се отрази и върху растежа на БВП с всичките му последици върху фискалната политика.

ОСНОВНИ МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ		2003	2004	2005	2006	2007	2008
БВП - текущи цени	млн. лв.	34 546.6	38 008.4	41 182.3	44 655.4	48 761.5	53 021.2
Инвестиции	млн. лв.	7 510.8	8 938.7	9 842.6	10 695.0	11 946.6	13 069.7
Потребление	млн. лв.	30 314.5	33 000.6	35 625.3	38 403.1	41 652.8	45 201.6
Нетен износ	млн. лв.	-3 278.6	-3 900.8	-4 285.6	-4 442.6	-4 837.8	-5 250.1
Статистическа грешка	млн. лв.	0.0	-30.1	0.0	0.0	0.0	0.0
БВП - текущи цени, структура							
Инвестиции	процент	21.7%	23.5%	23.9%	24.0%	24.5%	24.7%
Потребление	процент	87.7%	86.8%	86.5%	86.0%	85.4%	85.3%
Нетен износ	процент	-9.5%	-10.3%	-10.4%	-9.9%	-9.9%	-9.9%
БВП - реални растежи							
Инвестиции	процент	18.2%	14.8%	8.0%	9.3%	12.0%	10.0%
Потребление	процент	6.6%	5.0%	4.7%	4.6%	4.9%	5.1%
Износ на стоки и услуги	процент	8.0%	13.1%	12.7%	11.3%	11.1%	11.6%
Внос на стоки и услуги	процент	15.3%	14.1%	12.0%	11.0%	11.8%	11.7%
Инфлация							
в края на годината	процент	5.7%	4.0%	3.4%	3.9%	4.0%	3.8%
средна за периода	процент	2.4%	6.1%	3.7%	3.7%	4.0%	3.8%
БВП - дефлатор (%)	процент	2.3%	4.2%	3.0%	3.0%	3.5%	3.1%
БВП - реален растеж	процент	4.5%	5.6%	5.2%	5.3%	5.5%	5.5%
Валутен курс (лв. /USD)							
- в края на годината		1.61	1.44	1.55	1.57	1.57	1.57
- средногодишен		1.73	1.57	1.53	1.57	1.57	1.57
Брутен национален доход	млн. лв.	33 439	37 342	40 237	43 604	47 613	51 664
Брутен разполагаем доход	млн. лв.	34 637	39 079	42 287	45 987	49 810	54 988
Спестявания	млн. лв.	4 322	6 078	6 662	7 584	8 157	9 786
Спестявания/БВП	процент	12.5%	16.0%	16.2%	17.0%	16.7%	18.5%
спестявания-инвестиции	млн. лв.	-3 188	-2 860	-3 181	-3 111	-3 790	-3 283
спестявания-инвестиции	% от БВП	-9.2%	-7.5%	-7.7%	-7.0%	-7.8%	-6.2%

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС		2003	2004	2005	2006	2007	2008
Текуща сметка	млн.евро	-1630.3	-1447.1	-1626.3	-1590.7	-1937.6	-1678.8
<i>(в % към БВП)</i>		-9.2%	-7.4%	-7.7%	-7.0%	-7.8%	-6.2%
Стоки: кредит	млн.евро	6668.2	7993.9	9330.2	10360.0	11463.5	12989.4
Стоки: дебит	млн.евро	-8867.8	-10711.8	-12483.9	-13721.7	-15141.5	-17017.6
<i>Търговски баланс</i>	млн.евро	-2199.6	-2718.0	-3153.6	-3361.8	-3678.0	-4028.2
Услуги: кредит	млн.евро	2790.9	3361.8	3964.2	4404.0	4869.6	5433.4
Транспорт	млн.евро	834.3	968.0	1166.3	1295.0	1432.9	1623.7
Туризм	млн.евро	1460.0	1746.3	2043.1	2270.9	2509.4	2760.3
Други	млн.евро	496.6	647.6	754.8	838.1	927.3	1049.5
Услуги: дебит	млн.евро	-2267.7	-2638.3	-3001.7	-3313.7	-3665.2	-4089.6
Транспорт	млн.евро	-1020.4	-1231.4	-1435.6	-1578.0	-1741.3	-1957.0
Туризм	млн.евро	-661.1	-775.6	-884.2	-985.7	-1098.9	-1225.0
Други	млн.евро	-586.2	-631.3	-681.9	-750.0	-825.0	-907.5
<i>Услуги, нето</i>	млн.евро	523.2	723.5	962.5	1090.3	1204.5	1343.9
Доход: кредит	млн.евро	290.1	286.9	313.0	407.8	494.6	542.4
Доход: дебит	млн.евро	-856.6	-627.7	-796.4	-945.5	-1081.7	-1236.5
<i>Доход, нето</i>	млн.евро	-566.5	-340.7	-483.4	-537.7	-587.1	-694.1
<i>Текущи трансфери, нето</i>	млн.евро	612.6	888.1	1048.3	1218.4	1123.0	1699.7
Финансова и капиталова сметка	млн.евро	2324.9	2707.5	2722.0	3119.5	2571.2	2742.0
в т. ч.							
Преки чуждестранни инвестиции	млн.евро	1850.5	2114.2	1652.3	1982.1	1906.1	1949.3
ОБЩ БАЛАНС	млн.евро	630.3	1399.6	1095.7	1528.8	633.6	1063.2
Резерви и друго финансиране	млн.евро	-630.3	-1399.6	-1095.7	-1528.8	-633.6	-1063.2
Валутни резерви на БНБ	млн.евро	-816.8	-1493.4	-979.4	-1222.3	-368.5	-891.0
Кредити от МВФ, нето	млн.евро	35.3	-29.1	-204.3	-259.0	-213.4	-117.4
Извънредно финансиране, нето	млн.евро	151.2	122.9	88.0	-47.6	-51.7	-54.8
<i>Допълнителна нужда от финансиране</i>	млн.евро	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0